

Nro 10.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Szent-György Havának 19-dik napján
1793. esztendőben.*

*A' múlt Mártiusi Tábororás historiájának
folytatása.*

A' nevezett hólnapnak u. m. Mártiusnak 28. napján, mint egy dél után két órakor érkeztek a' Ts. K. seregek az ellenségnek sántzai eleibe, holott minden halasztás nélkül hadi rendbe álván, *Károly* fő hertzeg, kórmánya alatt lévőekkel oldalaslag mazsirozott, olly fel tétellel, hogy vagy az ellenség bal szárnyára rohanhasson, vagy hátul meg kerülhesse. Úgy is történt a' dolog, szerentsésen oda érkezett, és a' midőn észre sem vette vólna az ellenség, akkor toppant oldala mellé, mintegy 14 vagy 16 ágyúkkal, melyek után állott a' gyalogság, jobbra *la Tour*

dragonyosai, balra pedig néhány osztályok *Eszterházy* hűszár regementyéből. Az ellenségnek ereje öt nagy, és sok ágyúkkal 's gyalogsággal meg rakatott sántzokból állott. A' sántz háta megett is gyalogság vólt, 's ennek két szárnyán, mintegy 800 vagy 1000. főből álló lovaság. Hátok megett vala egy szép erdő. Még eleve meg parantsoltattott a' *La Tour* Regementyének, hogy mihelyt az ellenségnek két sántzaiban fekvő ágyúknak kerekai el lövöldöztetvén, haszonvétel nélkül valókká lejéndnek, és a' Frantziák rendeletlenségbe eséndenek, leg ottan oldalról ök, hátul pedig a' magyar hűszárok rohannyanak réájok. Allig süthette el az ellenség kéttzer sántzban fekvő ágyúit, a' midön már meg kellett nékiek süketülni, melylyet észre vévén a' *La Tour* dragonyos regementye, ki mozdúlt álló helyéből, és keménnyen meg támadván az ellenséget annyira meg zavarta azt, hogy kéntelen vólt sántzainak, 's azokban fekvő ágyúinak oda hagyásával a' háta megett fekvő erdőbe vonni magát. Ekkor az ellenség frontya előtt meg állott Ts. K. seregek előre marzirozván, azon dombot, mellyen a' Frantzia tábor feküdütt, el foglalta, és a' még hátra maradott ellenséget is Aquisgránun felé futni kényszerítette. Illyenképen lévén a' dolog, nem is üzték a' miéink tovább öket, meg elégedvén ezen tanyájoknak szerentsés el foglalásával, annyival inkább, mivel éjféltől fogva szüntelen való foglalatoságban, az az marzirozásban és viaskodásban töltötték el a' napot. A' fő kórmányozó 's vele együtt több nagy fő tisztek Aldenhovenbe szállottak bé quártélyba, a' győzedelmes seregek pedig annak környékén fekvő falukba. Ebben az első tsatában esett el a' *La Tour* dragonyos Regementyének Obestere *Pforzheim* és *Meszmaker* kapitány, kikről immár fellyebb, u. m. a' M. Kurirnak 11. lapján emlékezetet tettem. Leg alább 800 vagy 1000 ember esett el az ellenség közzül, és 7 ágyúkat vesztett el. A' mint fellyebb meg mondottam, azon éjjel *Clairfait* hadi Tármaster is által ment a' Roer vizén, és mingyárt meg fu-

tamtatta az ottan fekvő ellenséget, kinek üzésére G. M. Boros és Hapancourt küldettettek. Amaz sokat el fogott közülök, e' pedig, Pr. Koburg dragonyosai közül egy divisióval, hat osztály *Blankenstein* vitéz magyar hufzárókkal, és egy divisió *Royal Alemand* nevét viselő ki költözött frantzia sereggel három izben bukkant az ellenségre, melly nagyobb, 's kisebb osztályokra vala fel osztattatva. Az első 200 főből álló osztályt egészlen el vesztegette; a' másikba, melly mintegy 400 emberből állott, *Blankenstein* regementyebéli Oberstlájtnant Sz. Kereszti vágott bé, és nemtsak sokat meg őlt közzüle, hanem ennekfelette 125 embert és 3 ágyútis el fogott. A' harmadik osztályt, melly mintegy 600 főre ment, Pr. Koburg dragonyos regementénél álló kapitány Bátor *Schauroth* támadta meg, és rész szerént le vágatta, rész szerént meg sebesítette és fogságba ejtette őket. Illyenképen *Clairfait* hadi tármester is győzedelmet vévén az ellenségen, közelebb rukkolt a' Pr. Koburg seregeihez.

A' Würtembergi Printz kormányára bizattott Ts. K. sereg hátra maradván *Eschweilernél*, az alatt, mig Pr. Koburg és Gr. *Clairfait* az említett helyeken viaskodtanak az ellenséggel, meg támadta a' Frantziákat, és ennek jobb szárnya ellen *Davidovich* Generált, bal szárnya ellen pedig hertzeg *Reusz* Oberstert küldötte, a' kik szerentsésen végbe is vitték a' réájok bizatott dolgot, és egészlen az Aquisgránumi erdökhöz szoritották őket.

Mártiusnak 2-ik napján, három colonnéban indúltanak ki a' Ts. K. seregek győzedelmeknek helyéről, és egyenesen Limburgnak Hertzogerrade nevű városkája felé vették úttyokatt. Az itt fekvő ellenség halván a' Frantziáknak Aldenhovennél való szerentsétlenségeket, nem bátorkodtak az Austriai vitézeket bé várni, hanem néhány órákkal az előtt sántzaikat oda hagyván el futottanak. *Károly* fő hertzeg, a' ki az előre ment sereget kormányozta, a' mint lehetett utánnok eredt,

és sokakat el fogott *arrier garde*, az az, hátúl menni szokott seregeik közül. A' sereg dereka *Herve* és *Herczogenrade* között telepedett le, ellenben a' *Würtembergi* *Printz* még azon napon *Aquisgrán*um felé indúlt, és három *colonnéra* osztotta fel a' kórmánya alatt lévö *Ts.* sereget. Az első *colonnéval* maga ment a' *Printz* az ország úttyán, a' második és harmadik *Elsdorf* felé vette úttyát, holott az egygyikkel *Davidovich* *Generál* jobbra, a' másikkal pedig *Hutten* *Generál* balra tartottanak. Még minekelötte *Aquisgrán*umba érkeztenek volna ök, már oda hagyták a' *Frantziák* a' várast; de mivel a' *Hertzogenradétól* el futottak velek magokat öszve kaptstolták, ismét visszamentenek a' városba, és az ottan találtatott *Ts.* jáger katonákat ki kergették. Maga a' *Würtembergi* *Printz* is oda jutván, a' város előtt fekvö hegyekre vitte *colonnéját*, oda vonatott néhány ágyúkat is, *Mahóni* és *Brády* fő *Strázsa* mestereket pedig a' városnak két kapuin parantsolta bé rohanni, a' kik az ottan lévö *Frantzokkal* a' piaztzon szembe szálván sokakat el ejtettek, a' többit pedig kényszerítették a' várast el hagyni. Még is azért, újobban öszve szedték erejeket, derekasan puskáztak vitézeinkre, és hogyha attól nem tartottak volna, hogy *Davidovich* *Generál* hátok megé kerülvén két tüz közé fogják öket szoritani, bizonyossan ki üzték volna katonainkat a' városból. Sokan el hullottanak közülök, 62 rabságba estenek, és 3 ágyút vesztettének.

Folytatását másszorra hagyom.

Austriai és Szövetséges Belgyiom.

A' miólta a' *Frantziák* *Brüszszelből* ki üzettek, azóltától fogva semmi rendeletlenségek nem tapasztaltatnak ottan, minden hiv szívü lakos örvend a' *Frantzia* járomtól lett meg szabadulásán. Minthogy a' hadi seregek tovább mentenek, a' polgár katonák állanak *strázsan*. Ebből is ki tettik fejedelmünknek betses személyével és ural-

kodásával való tellyes meg elégedések. Nem ke-
 ves zsákmányt kaptanak vitézeink a' Belgyiom-
 ból ki lódult Frantzoktól. *Termondében* 18. hadi
 bútorokkal, eszközökkel, ágyúkkal meg terhelt ha-
 jókat fogtanak el; a' Mózsa vizén is sokakat.
 Tsak nem minden nap vitettettek ezen által a'
 fogoly Frantziák. *Mechelen* 600. Prussiai huszá-
 rok, és 10,000 gyalog katonák mentenek Aprilis-
 nek 4-ik napján által. Bizonyosnak lenni írják a'
 Lejdai újságok, hogy a' Brédában feküdt Fran-
 tzok capituláltak, az az, szabados el menetelnek
 nyérése alatt által adták a' Hollándiai seregek-
 nek a' várat. Így bántak *Gertrujdenbergel* is, pa-
 rantsolatot kapván *Dümourier* a' N. Gyűléstől,
 hadi seregeinek visszava vonására. Senki sem vólt
 nékiek abban akadályoztatásokra, mivel már an-
 nakelőtte úgy éggyezett meg a' két hadakozó rész
 egymás között, hogy ők a' városoknak és hely-
 ségeknek meg sértődése nélkül masirozhasanak
 ki Belgyiomból és Hollándiából *Mechelen*, *Gen-
 ten*, és *Dornikon* által, még pedig Austriai sere-
 geknek védelmezése alatt, melly annyival szüksé-
 gesebb vólt, mivel minden rendbe és karba hely-
 heztetett lakosok; de kiváltképen a' köz nép bofz-
 zút kívánt rajtok állani, közöttök gyakorlott tör-
 vényteleniségek miatt. Mártiusnak 27 napján Rot-
 terdámba érkezett Angliai két hajók azt a' hirt
 vitték oda, hogy Jersaj mellett 36 hadakozó ha-
 jók vólnának kéfzen; hogy azokon mintegy 6000
 hazájokból ki költözött Frantziák és 8000 főből
 álló Anglus katonák, kik rész szerént Scotiából,
 rész szerént pedig Hyberniából valók, vagynak ké-
 fzen a' tovább való menetelre. Ugy hallatik,
 hogy kis Britanniának (*Bretagne*) valamellyik ki
 kötő helyében fognak szárazra szállani, holott a'
 Frantzia Aristocraták, az az nemesek erőt vette-
 nek, sőt még a' köz nép is meg únván az új con-
 stitutiót, az Anglusokhoz kaptolták magokat, 's
 kéfzek velek együtt fegyvert fogván egész Párisig
 menni. Hasonló indulattal és fel tétellel vagy-
 nak Pictaviumnak és Turóniának lakosai 's egy

átallyában nem akarják tovább a' N. Gyűlésnek kégyetlenségét szenvedni, mindnyájan királyt kívánnak magoknak. Kis Britannianak fő városához Renneshez nyóltz órányira öfzve is tsaptak immár a' patriótákkal, és sokakat meg öltenek közzülök. Ebből leszen még, ha tökéletességre mehet, az az, ha jókor eleit nem veszi a' N. Gyűlés, derék pástétom, mellynek ételében a' Frantzia nemzet tized iziglen való maradékainak fogaik is meg fognak vásni.

Anglia Ország.

Az Angliai Ministerium árgusi szemekkel vigyáz Frantzia Országának mostani környül állásaira, semmit el nem mellözvén, a' mi a' Britanniái constitutióinak állandóságát, és a' haza előmenetelét tárgyazza. Múlt Mártiusban meg halván, hogy a' Frantzia hajók *Jersey* szigetére, holott 8000 hazájokból ki költözött Frantzok tartózkodnak, akarnak ütni; leg ottan parantsolta a' *Plymuthi* Admirálnak, hogy minden hadakozó és kapzsi hajóit annak védelmezésére küldje. Az Admirálitási Collegium arról is eleve való rendetéseket tett, hogy *Egmont* és *Illustre* nevű hadakozó hajók 48 óra alatt a' nevezett szigethez indullyanak (j). Azon *Flotte*, avagy hadakozó ha-

(j) *Admiral*, *Amiral*, *Ammiraglio*, *Admiralis*, (lat. *Praefectus classis*) épen annyi a' hajós seregeknél, mint a' Generál a' szárazon lévő seregeknél. *Arábiai* szótól vette eredetét, a' melly tulajdonképen urat, és fő kormányozót jelent. Kiváltképen a' Saracenusok között volt ez a' szó, és titulus gyakoriásban. Tőlök kapták a' *Siciliaiak* és *Genuaiak*, 's ök voltak Európában leg elsőbbek, a' kik hajós seregeik kormányozóinak adták ezen titulust; idővel más nemzetek is követték őket. Az An-

jókból álló sereg is, melly két 90, és öt 74 ágyúkat hordó hajókból és Fregattákból áll, és a' mellyeknek kórmánya *Gardiner* Admirálra vagyon bízva, immár a' tengeren úszik, és a' napnyugoti Indiákra indúlt *Frantzia Flotte* után leselkedik (v). Egész Európa mozdulásban vagyon, magok az istenek is, úgymint Jupiter, Saturnus és Neptunus ki költenek a' Frantziák ellen, 's hadat indítottanak ellenek. A' tengeren úszkáló Anglus hajók gyakorta gazdag zsákmánnyal térnek vissza. Minap 4 frantzia kapzsi, és néhány kereskedő hajókat fogtanak el. A' Spanyol hajók is el kezdték immár a' tengeren való ellenségeskedést, és két kafféval meg terhelt *Martinique* szigetéből hazafelé indúlt Frantzia kereskedő hajókat tartóztattak fel *Malagában* (a). Az Angliai Ministerium 100,000 font Sterlinget petsételtetett

gliai Flotta, az az, hadakozó hajó sereg közönségesen három *Gesvaderre*, avagy *Escadre*-re vagyon fel osztva, az elsőnek veres, a' másodiknak fejér, a' harmadiknak kék a' vitorlájja, és mindenik *Escadrénál* három fő tisztek vagynak u. m. egy Admirál, egy Vice Admirál, és egy *Contre Admirál*, a' kik immedia-te, egyenesen az Admiralisi Collegiumtól, az az, a' tengeri dolgokra 's hajó seregekre vigyázó fő méltóságú személyekből álló gyülekezettől függenek.

(v) Flott-nek nevezik a' hajósok közönségesen mind azt, valami a' tengeren úszik. Ettől vette a' Flotte is eredetét, melly tsuportosan másuvá hajókázó, hadakozó és kereskedő hajókat jelent. Flotille pedig két avagy három fregattából álló, és a' Flotte előtt menő apró hajó sereget teszen.

(a) *Martinique* szigetről már fellyebb, u. m. p. 28 vólt szó. *Malaga*, *Malaca* egy magas he-

el a' Londoni bankóban, mellyet kétség kívül azoknak számokra rendelt a' Párisi N. Gyűlés, a' kik által ellenséges fel tételeit tökéletességre akarta vinni.

Frantzia Ország.

Egész Európának szemei a' Frantzia nemzetnek mostani kétséges ki menetelű környül állásaira vagynak függesztetve. Ha valaha, most bizonyára rendkívül való félelem között tántorognak a' Jakobinusok, 's velek együtt a' N. Gyűlés is. Mártiusnak 29. napján tartatott ülésben *Danton* javaslására azt végezte el, hogy minden szabadságát szerető Frantzia egy *piquet*, az az, hegyes tört szerezzon magának a' nemzet ravására, és mennél előbb lábra álljon a' Revolútió ellen rendeltetett itilő birákból álló gyűlekezet. — Ugyan ekkor határozott az is meg, hogy a' köz társaság belső ellenségeivel sem békeséget, sem fegyver nyugovást nem kelletik szerezzni. Sőt azt javasolta *Roberspiere*, hogy a' Bourbóniai Háznak minden vérség szerént való atyafiai és tagjai, nyóltz nap alatt üzettefsenek ki a' Fr. közönséges társaságból (b). Továbbá, hogy a' közönséges bátorságra és tsendességre vigyázó Comité, avagy deputáció rendelést tegyen, minden gyanús embereknek fegyvertől való meg fosztat-

gyen fekvő erős és régi város Grenadában, Spanyól Országának egy nevezetes tartományában. A' nevezett város ugyan fekvésére nézve nem nagy, de népes, mellyben derék fegyveres ház találtatik. Szép ki kötő helye két hegyen épült citadella, avagy külső erőtség által védelmeztetik. A' Malagai bor hires egész Európában, és sok hasznot ad a' lakosoknak.

(b) Bourboniai Háznak neveztetnek azok a' fejedelmi familiák, mellyek IV. Henrik Frantzia

tásokra. A' Párisi Maire, az az, fő polgár mester *Page* a' város néhány osztályainak küldötyeivel meg jelent a' N. Gyűlés előtt, és az egész polgárságnak képében e' kérdést adta eleibe, hogy ha elegendőnek lenni gondollya é magát a' hazának mostani veszedelmes környül állásai közül való ki mentésére, avagy nem? Ez a' kérdés nem kis szöget ütött a' Gyűlés tagjainak fejekbe, által nem látván, mi végre tette légyen azt eleibe a' polgárság. Ki egy, ki másképen gondolkozott és beszélt a' kérdésre adandó feleletről, végtére azt a' választ adták arra, hogy, ha Páris városa a' N. Gyűlésnek bátorságára és javára illendőképen vigyázni fog, semmi kétség nints a' felől, hogy a' hazát és köz társaságot minden veszedelméből ki ne menthesse. — Harmad nappal az után, idején reggel, Párisnak minden osztályaiban *general marsch* üttetett, az az, jel adattatott a' fegyveres polgároknak a' ki rukkolásra, minden tömlötzőknél, és közönséges kasszáknál álló vigyázatok meg erősítettek, és *patrouillok*, t. i. utzákon járkáló fegyveres emberek küldetnek ki. Természetesen nagy rémülésben vóltanak azok, a' kik előre nem tudták ennek valóságos okát. Ez így lévén, házonként jártanak a' városnak előjárói, minden fegyvert el szedtenek a' lakosoktól, és sok gyanús embereket küldöttek fogságba. *Marsiliából* Provinciának igen népes kereskedő városából azt a' szomorú hirt vette a' N. Gyűlés, hogy *Paoli* Generál el akarta *Corsica* szigetét Frantzia országtól

királytól, a' ki annakelőtte Bourboniai hertzeg és Navarrai király vólt, vették eredeteket. Ide tartoznak mostan a' szerentsétlen XVI. Lajosnak fia, testvérei Printz Konde, az Artésiai Gróf, és a' közönségesen gyűlölséges lett Aureliai vólt hertzeg Egalite Filiep. Ezeken kívül még a' Spanyol és Nápolyi királyok, és a' Pármái hertzeg is.

szakasztani, és az Anglusok segedelme által magát annak Dictátorává, az az, tellyes hatalmú kormányozójává tenni. Szándéka el árúztatván el fogattatott, és a' mint hallatik, vasra veretve fog Párisba vitettetni. Ennél még kedvetlenebb hírek is mentenek a' N. Gyűlésbe, nevezetesen, hogy a' Contra-revolúciónistáknak száma naponként nevekedik; hogy felső Langvedociának városában *Castriesben*, Mártiusnak 14-ik napján éjjel a' szabattságnak fája le vágattatott; hogy a' Belgyiomban, és Hollánciában lévő hadi sereget egymás után éri a' szerentsétlenség, hogy Brédát, Gertruydenberget, Willemstedtet, és Antverpiát oda hagyták a' Frantziák; hogy a' Bresti Flotta a' tengeren támadott nagy szélvész miatt csak nem semmivé tétetett; hogy a' *matrosok*, az az, a' hajókon szolgáló hajós legények, a' kormányosnak nem engedelmeskednek; hogy *Duval* hajós hapitány kéntelen lévén az evező lapátot kezébe venni, a' rettenetes szél által úgy üttetett a' hajó derekához, hogy mingyárt kétfelé repedt szíve kamarája, hogy *Custine* Generál magát Landauba vízszá húzta s. a. t.

Alsátziában is igen veszedelmeseknek tapasztaltatnak a' környül állások. A' polgárságnak nagyobb része békételenkedik a' Párisi N. Gyűlésnek despotismusa ellen, és kevesen találtatnak az ifjúság közül, a' kik a' szabattság mellett továbbra hadakozni akarnának. Ama nevezetes ex-barát *Schneider Eulogius*, az Argentorátumi (Strafzburgi) piatzon cathédrát emeltetvén, abba fel ment, és minden ki gondolható elmésséggel 's ékesen szóllással kivánta a' lakosok sziveikben el aludott patriotismusnak tüzet éleszgetni. Buzgoságában motskolni kezdette őket, mellyen meg indulván amazok, le akarták ötet a' cathédrából vetni. Ő is észre vette a' sáfrán illatot, nem várta a' le vettetést, maga le szállott, 's titkon el szökött. Kiváltképen a' *recrutirung*, avagy erőszakos katona szedés miatt támadnak sok zenebonák. Új *Brisacum* (Neubreysach) egy 150 polgárból álló városka 30; Kolmár pedig 130

embert tartozott állítani. Sem pap, sem mester, sem egyházi, sem iskola tanító nem vonhatta magát hátra, hogyha a' sors réá esik, tettzik nem tettzik, fegyvert kell az oldalára kötni. Múlt Mártiusnak végén négy püspöki vicariusra, és egy protestans iskola igazgatójára esett a' sors, és mind öten katona ruhába öltöztettek. Egy ifjú polgár 100 talléron fogadott maga helyett katonát, a' ki a' pénznek felét a' hazának óltárán tette le hazafiúi szeretetének bizonyosságára. De mindenek felett leg nagyobb félelmet és retteget szerzett bennek, annak, a' kiben eddig minden reménységet helyhezítették, töllök lett el pártolása, és az Austriai seregekhez lett által menetele. *Dümouriert* értem, ezt Frantzia nemzetnek nagy bálványát, kinek eiferségén, hadi fortélyain és szerentsés hadakozásán épen annyit épitettének öök, mint a' régi Chártagóbéliek Hannibálnak erején. Nem tsak ő maga, hanem vele együtt több nevezetes fő tisztek is el hagyták a' frantzia zászlót. Kétség kívül *Custineis* fogja példájokat követni. Minekelötte *Bournonville* hadi ministert, és társait meg fogatta, 's által küldötte volna *Dümourier*, testvérenek fia egyik segédjével polgári köntösbe fel öltözve, négy lovas jáger katonák örizete alatt elő álló vigyázatainkhoz ment, és azt kívánta, hogy vigyék öket az ottan commandirozó tiszthez, a' ki szinte ebéd felett lévén, meg tartóztatta ötet magánál. Több Austriai officirek is vóltak az ebéd felett jelen, a' kik sem *Dümourier*, sem a' patrióták felel nem emlékeztenek ditsiretesen. Ö is, t. i. a' *Dümourier* attyafia meg vallotta azt, hogy a' patrióták nem érdemlik a' ditsiretet; ellenben azt is hozzá tette, hogy öök *Dümouriert* nem ismernék, és hogy tsak nyóltzad nap múltán is másképen fognának rólla beszélleni. Ebéd után Monsba mentenek, hogy ottan különösen beszélhessenek Pr. *Koburgal*. Mi lett légyen titkos beszédeknek veleje, meg mutatta a' következés. *Bournonville* fogságba küldetésének historiájához még ez is tartozik, hogy minekutánna ö és társai *Dümourierhez* érkeztenek, és a' N. Gyülésnek parantsolattyát ki

nyilatkoztatták volna nékie, így szólt nékiek:
 „Uraim! jól tudjátok, hogy én mindenkor úgy
 „viseltem magamat, mint a' Fr. Közönséges tár-
 „saságnak egy leg hivebb tagja, kész vagyok
 „magam melegsége végett veletek együtt Párisba
 „menni, engedjétek meg, hadd tegyek némelly
 „jó rendeléseket. Ki ment, hivatta segédjeit, és
 „világosan meg mondotta nékiek, mi végre men-
 „tenek legyen hozzá a' N. Gyűlésnek biztosai. „
 El viznek, úgymond, engemet, hogyha néktek
 tettik, el megyek velek, hogyha pedig ellen-
 keztek el menetelemben, légyetek figyelmesek
 arra, a' mit mondok. Mindnyájan egy szivel, lé-
 lekkel a' velek való maradásra kérték ötlet. Jól
 vagyon, úgymond *Dumourier*: „*Az Isten és ti*
magatok vagytok bizonyosságaim, hogy én mint hiv
hazafi, és mint emberséges katona, mindenkor tely-
lyesítettem kötelességemet, de most látom, hogy te-
le van a' N. Gyűlés gaz emberekkel, a' kik nem
átallották ártatlan királyokat meg ölni. Sokkal
hatalmasabbak ellenségeink, mintsem mi azoknak
ellenek állhatnánk. Nó tehát kaptsollyátok hozzám
magatokat, és ismérjétek meg szerentsétlen kirá-
lyunknak fiát, királynak lenni. Fel tételünknek el
érésére, kaptsollyuk öszve magunkat ellenségeinkel,
állítsátok ki az egész tábort, 's mondjátok meg né-
kiek értelmemet. — Végbe ment parantsolattya,
 mindnyájan ezt kiáltották: *Ellyen XVII. Lajos és*
Dumourier. Az ég felé hajították süvegeiket, és
 örömmel meg esküdtenek királyoknak hűségére.
 Jelentést tett erről *Dumourier* Pr. *Koburnak*, és
 annak bizonyosságára küldötte nékie *Bournonville*
 hadi ministert és társait.

Igy lévén a' dolog, nintsen egyéb hátra,
 hanem hogy a' N. Gyűlés két végezést hozzon.
Elsőször, hogy a' Frantzia közönséges társaság
 hasonló a' pünkösti királysághoz; *másodszor*, hogy
 ők fufsonak el a' hová futhatnak, masként ugy
 fognak velek mások bánni, mint ők királyokkal
 és sok betsületes hazafiakkal bántanak.

Magyar Ország.

Jól tudván én azt, hogy a' verseknek semmi helyek nintsen a' politica újságok között, nem örömet iktatom bé azokat a' *Magyar Kurirba*. De mivel a' következők a' jelenvaló háborús környül állásokat, szépen tárgyazzák, e' mellett a' versek mind a' dologra, mind az elmés-ségre nézve igen szépek, mellyeket Piskólton lakos Rhédei *Rhédei László* úr irt egy jó barátjának, és nékem fel küldött: kötelelségemnek lenni tartoztam levelével együtt ide bé iktatni.

Meg setétültt az ég szemeit bé húnta,
 Mert a' Frantziákat nézni már meg únta.
 Tündöklő tsillagit gyálszal borította,
 Mert az Úr kenettét jaj! jaj! el óltotta.
 Keseregjen tehát 's a' királyt sirassa,
 Világ könyveibe estét bé irassa.
 Bánatimnak e' bal sorson nintsen mása,
 Akarom hogy hibás versem más is lássa.
 Szörnyű eset búval mellyért torkig telem,
 Boszszúmat nem birom, ökröndözve nyelem.
 Hát más a' ki néki attyafia 's vére,
 Én nállom képzelem mélyebb búkat ére.
 A' Frantzia ellen már tehát így irok,
 Midön bánatimmal ellene nem birok:
 Vólt Frantz a' czimered szép három lilion,
 Fényes vóltál régen mint vala Ilion,
 Királyod élte nek de lettél rontója,
 Úgy romlász el Páris, miként hires Trója.
 Három lilionod tövéből ki szárad,
Volter miatt a' bűn mivel benned árad.
 Mi lesz hát czimered? az Akteon ebe,
 Mert résztes vagy nemzet királyod vérébe.
 Három lilionod a' Szent-Háromságot,
 Példázta, úgy irom e' nagy Uraságot.
 Meg vetetted úgyé ennek jelentését,
 'S imádod az eszed bolond mivelését.
 Nem kell Római Hit 's más kerefztény vallás,
 De kell *Volter* és más ördögi sugallás.

Kényes vóltál észszel sok világi jóddal,
 Így nem szégyeltedé bánni királyoddal.
 Artatlan Akteon hóhéráva lettél,
 Frantzia név helyett amalékot vettél.
 Jó Uradat *Lajost* te széjjel szaggattad,
 Kain vagy, Ábelnek vérét ki ontottad.
 Boszszuállást kiált királyodnak vére,
 Jertek hát királyok földön vizen erre.
 A' szép lilionnak aranyos helyére,
 Eb főket tegyetek a' Frantz tziperére.
 Párisra rakjátok Trója gyász ruháit,
 Vizen és szárazon vigyétek prédáit.
 A' hol ki ontatott vére a' királynak,
 Ott légyen a' helye Ilion várának.
 Ábel, vagy Akteon legyen *Lajos* neve,
 Kain a' Frantzia, czimere eb feje.
 Hányátok ott kardra a' pártolkodókat,
 E' nemzetet mint egy Istent tagadókat.
 Hogy légyen ez világ rémitő példája,
 Ruhád 's nyelved, bolond, a' ki nem utálja.
 Felséges nagy Urak im szóllok hozzátok,
 A' király vért kérlek porba ne hadjátok.
 Kérjétek az Istent segítségül lészzen,
 Mert az ártatlan vér kiált nagy mérészzen.
 Fel áldoztad *Lajos* király igaságod,
 Fel áldoztad ingyen szép ártatlanságod.
 Akteonná lettél, tulajdon népeid,
 El téptek szaggattak jól tartott ebeid.
 Ábel vagy a' nemzet lett ellened Kain,
 A' Frantzia nép most hóhér igen fain.
 Dávid Amalékot halálra ítélte,
 Hogy Sault meg ölte mikor ki beszélte.
 Én téged Frantzia pokolra itéllek,
 Menny oda veled én többet nem beszéllek.
 Látom *Lajos* király lett a' mártirotok,
 Keresztények között nem lehet sorotok.
 Látod Uram Isten e' nagy szörnyüségét,
 Hogy a' Frantz hóhérol királyi felséget.
 Ally elő Mennyei Úr és fegyvereddel,
 Ally boszszút kardodat mind addig ne tedd el.
 Szorjj rájok ménykövet sok tüzes elsővel,
 Hogy ha meg nem térnek te hozzád idővel.

Vagy angyalod küld ki a' Frantz táborára,
 Töröld el e' népet világ tsudájára.
 Karjain fusson le e' nemzetnek vére,
 Bofzszút kiált, mivel király *Lajos* vére.
 Gyalázatot 's veszélyt hozzá e' nemzetre,
 A' ki vezérlette ötet illy esetre.
 Kegyelmezz *Lajosnak*, kik kérlek kegyelmet,
 Mint Ráháb érdemlik azok e' figyelmet.
 Az ÚRNál értetek én is esedezem,
 Sirásom 's irásom így már bé fejezem:
 E' földi Felségnek jertek sir halmára,
 Boruljunk 's mondjuk ezt lelkének javára;
 Isten irgalmazzon fiáért lelkének,
 Legyen bofzszulója ártatlan vérenek.
 Sirásuk, sirjatok tűz viz magos egek,
 Könyvet hullaszatok setétes fellegek.
 Így irtam szivemnek mert keserősége
 Nagy vólt, verseimnek már itt lészzen vége.

Piskóltón 9-ik Mártiusban 1793-ban.

* * * *

Az új Magyar Kurirnak érdemes Olvasóihoz.

Közelebb múlt két hét alatt egynéhány panaszol-
 kodó levelek érkeztek hozzám. — Sokan azon pa-
 naszolkodnak, hogy noha ők, még a' múlt De-
 cemberben, és Januariusban fel küldötték a' de-
 resnek az abrak árrát, még is semmi újság leve-
 leit nem vették az új Magyar Kurirnak — Másik
 azon, hogy újság leveleimet vagy későn, vagy
 ritkán, vagy igen rendeletlenül veszik, és néhány
 darabjaik ki maradtanak.

A' mi illeti az elsőbb rendbelieknek panaszol-
 kat, arra azt felelem, hogy én csak azoknak küld-
 hettem, s' küldöttem újságokat, a' kiknek ér-
 demes neveiket a' nékem által adattatott Protocol-
 lomban találtam. A' kik még eddig jelentették ma-
 gokat mindnyájoknak meg küldöttem, meg kül-
 döm ezután is, csak hogy ne sajnállyák tudtomra
 adni.

A' másod rendbeliek előtt következendő okokkal mentem magamat. *Először* Typografusomnak eleinte keves magyar betűi lévén, lehetetlen vőlt mindenkor, jókor el készíteni újságaimat: de már most elegendő betűket öntettvén a' nyomtatóm, ebben többé hiba nem fog esni. — *Másodszor*: Egy segítő társat fogadtam magam mellé, olly véggel, hogy engemet a' titulosok le irásában, ki nyomtattatásában, el készítésében és az újságoknak el küldetésekben segéllyen. E' pedig, nem tudom mitsoda okból indittatván, egyikben sem járt el kötelessége szerént, sem a' copertáknak ki nyomtatására, sem másra nem vigyázott, hanem a' minn négy 's öt óráig kellett vólna néki dolgozni, fél óra alatt el végzette, a' hirtelen való dolog pedig sóhasem esketik meg rendeletlenség nélkül. *Harmadszor* a' nékem által adattatott coperták között olyanoknak neveik is voltanak már akkor, mikor én az újság iráshoz kezdtem, a' máshoz mentenek. Minden expeditió előtt ki kellett tehát ezenek copertájakat a' többek közzül keresni, ebben pedig mindenkor hiba esett segítő társam vigyázatlansága miatt, mellyből a' következett, hogy némelly újság leveleimet vették E. Olvasóim, némellyeket nem, melylyenméltan bosszonkodhattak. Miólta el kezdtem a' M. kurirnak folytatását, egy nap se múlt el, a' mellyen ne szaporodott vólna olvasóimnak száma és még is minden expeditiokor kisebbült az el küldetett újságoknak száma.

Az illyeten redeletlenségeknak el távoztatására újabb rendbe szedtem olvasóimnak neveket, és most már újabb copertákat nyomtattatok. Ebbensem bizom magamat másra.

Tobnire engedelmet kérek esett hibáimról, 's magamat továbbra is a' nemes Publicumnak irántam való szives hajlandóságába ajánlom. Irtam Bétsben Szent-Gyorgy havának 19dik napján.

Doct. Decsy Sámuel.